

El carboner.

A dos milles al nord-est de l'illa Grosa, a Múrcia, hi ha unes restes conegut pel sobrenom d'El *Carboner*.

Està clavat en un fons arenós, en posició de navegació i a uns 40 metres de profunditat. Ací roman des que fora afonat en la Primera Guerra Mundial, probablement torpedinat per un submarí alemany prop del cap de Pals.

La gent de la zona el flama *El Carboner perquè* en els seus cellers es va trobar molt carbó, encara que no se sap si es tractava de la càrrega del navili o només estava destinat a ser usat com a combustible. També hi ha qui opina que entre el mineral s'amagaven armes i munició, el destí del qual podia ser qualsevol dels contendents.

A pesar del malnom pel qual se li coneix en la zona, tal com figurava gravat en la campana, que es va conservar en perfecte estat, el nom del barco era *Thordisa*. De res li va servir invocar l'esperit de Thor, déu nòrdic del tro, la protecció del qual no va ser prou per al barco.

El *Thordisa* es va construir en les drassanes de Cardiff en 1888 i els seus primers propietaris van ser Thomas Turnbull & Són. Però quan es va afonar ja havia canviat de mans, de pavelló i de nom.

En 1913 ho va comprar un italià, Degrossi, que ho va convertir en el vaixell de càrrega *Lillia Dubild*, encara que potser —tot al voltant d'este barco és confús— es cridava *Lilla*. Hi haurà qui pense que eixe va ser el moment en què va començar a afonar-se, ja que la tradició diu que canviar-li el nom a un barco ocasiona mala sort.

Pareix que aquell 13 d'octubre de 1917, un submarí alemany ataca al vapor *Doris*. Es creu que el *Lillia* va ser a ajudar-lo i ho van aconseguir els torpedes. També podria ser que el submarí alemany estiguera en la zona precisament per a desfer-se de qualsevol navili enemic. Siga com siga, les 2.819 tones, els 289 peus d'eslora, els 38 peus de mànega i els 219 cavalls de força del seu motor, se'n van anar a pic, amb la part central del navili pràcticament destrossada.

Així seguix, partit en dos per una zona pròxima a la sala de màquines, en la part de popa. I no obstant això, aquells que ho van veure veure en la dècada de 1980 afirmen que estava sencer. No obstant això, ara, la ferida que separa dos parts desiguals del barco és una avinguda propícia per als submarinistes esportius, que la recorren entre estreles, esponges, algues i peixos, sobretot, grans congres i peixos lluna.

Les restes està repletes d'hams, caps i restes de xarxes, que han quedat enganxats en els ferros oxidats del vaixell de càrrega. També s'ha anat deteriorant per les arremeses violentes de les càrregues de profunditat que els pescadors furtius usen sovint.

Però res d'això fa desistir als submarinistes curiosos. El *Thordissa*, a pesar de la guerra, de la pesca furtiva i del pas del temps, continua sent útil; ara no sols als humans sinó també als organismes marins a què servix de suport i recer.